

گزارش کارشناسی

پرونده‌های دیوان عدالت اداری در خصوص:

تقاضای ابطال «تبصره ۱» ماده (۱۸)^(۱) و ماده (۳۳) مصوبه
جلسه شماره ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ شورای عالی برنامهریزی
آموزشی»

کد گزارش: ۹۵۰۶۰۵۱

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۶/۲۷

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

گزارش کارشناسی پرونده‌های دیوان عدالت اداری

موضوع:

تقاضای ابطال «تبصره ۱» ماده (۱۸)^(۱) و ماده (۳۳) مصوبه جلسه شماره ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی»

تهیه و تنظیم:

مهدی نورایی

نظارت:

محمدهادی زرافشان و محمدامین ابریشمی راد

پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۵۰۶۰۵۱

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۵/۰۶/۲۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش کارشناسی پرونده‌های استعلامی دیوان عدالت اداری

موضوع شکایت: تقاضای ابطال «تبصره ۱» ماده (۱۸)^(۱) و ماده (۳۳) مصوبه

جلسه شماره ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی»

شاکی: آقای محمد فیاض محمدی^(۲)

طرف شکایت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

جهات مغایرت شرعی: قاعده فقهی «عدل و انصاف» و قاعده «ترجیح

بلامرّجّح»

شماره و تاریخ نامه دیوان: ۳۰۸۳۳/۲۰۰/۳۰۸۳۳/۲۱۰/۹۰۰۰ - ۱۳۹۵/۲/۲۹

مقدمه

شاکی به موجب تقدیم درخواستی، ابطال تبصره «۱» ماده (۱۸) و ماده (۳۳) «آیین‌نامه آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)» مصوب جلسه شماره ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را تقاضا کرده است. با توجه به موضوع شکایت، در این گزارش به تبیین ادعای شاکی پرداخته خواهد شد تا فقهای معزز شورای نگهبان برطبق آن بتوانند به اعلام نظر شرعی بپردازند.

۱- برخلاف درخواست شاکی، در نامه دیوان عدالت اداری به شورای نگهبان تقاضای ابطال تبصره «۲» ماده (۱۸) این مصوبه نیز شده است.

۲- در نامه دیوان عدالت اداری به شورای نگهبان نام خانوادگی شاکی به اشتباه «فیاضی محمدی» ذکر شده است.

شرح و بررسی

به موجب تبصره «۱» ماده (۱۸) مصوبه موضوع شکایت،^(۱) محاسبه معدل نهایی دانشجویان «بدون در نظر گرفتن نمرات کمتر از ده دروسی که دانشجو در دیگر نیمسال‌های تحصیلی آن‌ها را با موفقیت گذرانده است»، انجام خواهد شد. اما آنچه در این پرونده محل اشکال شاکی است اینکه به موجب ماده (۳۳) این آیین‌نامه،^(۲) این شیوه محاسبه معدل صرفاً شامل «دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۴ و پس از آن و نیز تمام دانشجویانی که در زمان ابلاغ این آئین‌نامه، شاغل به تحصیل هستند» شده است که از نظر شاکی این امر بین فارغ‌التحصیلان و دانشجویانی که مشمول این آئین‌نامه هستند تبعیض ایجاد می‌کند.

شاکی که از فارغ‌التحصیلان پیش از سال تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۴ است،

۱- ماده ۱۸- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است.

تبصره ۱. دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی در ریزنمرات تحصیلی دانشجو، فقط ثبت و باقی می‌ماند اما این نمره‌ها در محاسبه میانگین کل دوره، بی‌اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲. گذراندن دروس با استفاده از تبصره «۱»، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش‌آموختگی می‌باشد و مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره ۳. تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

۲. ماده ۳۳- این آیین‌نامه در یک مقدمه و ۳۳ ماده و ۳۴ تبصره، در جلسه شماره ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ به تصویب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ و پس از آن و نیز تمام دانشجویانی که در زمان ابلاغ این آیین‌نامه، شاغل به تحصیل هستند به شرطی که خللی در تحصیل ایشان ایجاد نکند، لازم‌الاجرا است و تمام آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مغایر با آن لغو و بلااثر اعلام می‌شود.

تفاوت نحوه محاسبه معدل دانشجویان مشمول آیین‌نامه با غیرمشمولان که موجب تفاوت قابل توجه معدل آنها نسبت به دانشجویان فارغ‌التحصیل پیش از ۱۳۹۳-۱۳۹۴ شده است را موجب حذف فرصت رقابت برابر و منصفانه افراد در کسب شغل و برخورداری از مزایای اجتماعی و برتری و ترجیح بلامرغ شده‌اند یا مشغول به تحصیل بوده‌اند، بر گروه دیگر دانشجویانی که پیش از آن سال فارغ‌التحصیل شده‌اند، قلمداد کرده و لذا آن را مغایر عدالت اجتماعی دانسته است.

بنا بر آنچه گفته شد، روشن است که موضوع اصلی شکایت حاضر این است که از نظر شاکی، جمع بین تبصره «۱» ماده (۱۸) و ماده (۳۳) آیین‌نامه فوق‌الذکر منجر به ایجاد تبعیض و ترجیح بلامرغ بین مشمولان این مصوبه و غیرمشمولان خواهد شد که مسلماً تأیید چنین ادعایی در صلاحیت فقهای معزز شورای نگهبان خواهد بود.

در خصوص این پرونده تنها ذکر این نکته لازم است که شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی به موجب بند «۲۰» مصوبه جلسه شماره ۴۳۰ مورخ ۱۳۷۷/۸/۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی^(۱) صلاحیت تصمیم‌گیری درباره «موضوعات مربوط به آموزش‌های دانشگاهی» در هر دستگاه اجرایی را برعهده دارد. در حال حاضر، در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از نظر ساختار سازمانی، این شورا در ذیل معاونت آموزشی و در ذیل دفتر برنامه‌ریزی آموزش

۱ - ۲۰- درباره موضوعات مربوط به آموزش‌های دانشگاهی، شورای عالی برنامه‌ریزی دستگاه اجرایی تصمیم می‌گیرد مگر دروس معارف اسلامی که در شورای عالی بررسی می‌شود.

عالی قرار دارد و موضوعاتی همچون «بررسی و بازنگری در نظام‌ها و روش‌های آموزشی و ارائه پیشنهاد برای بهبود نظام‌ها و روش‌ها»، «بررسی و بازنگری در شیوه‌های اجرایی و برنامه‌ریزی آموزشی و درسی» و «اصلاح روش‌های موجود شناسایی استعدادها و تعمیم آن به سطح کشور» در شرح وظایف این شورا قرار داده شده است. البته شایان توجه است که بنا بر اطلاع کسب شده کلیه تصمیمات این شورا با امضای وزیر علوم، تحقیقات و فناوری جهت اجرا ارسال می‌گردد.

جمع‌بندی

شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی برطبق صلاحیت مطلق خود در زمینه تصمیم‌گیری در موضوعات آموزشی، اقدام به تصویب مصوبه مورد شکایت کرده است که به موجب آن شیوه محاسبه معدل مشمولین این آئین‌نامه با فارغ‌التحصیلان پیش از سال تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۴ متفاوت خواهد بود. با توجه به تأثیر معدل دوره تحصیل در جذب و بکارگیری اشخاص در مشاغل مختلف، و با عنایت به اینکه توزیع برخی امتیازات اجتماعی مبتنی بر معدل افراد اولویت‌بندی شده است؛ انطباق این مصوبه با موازین شرع مستلزم اعلام نظر فقهای معزز شورای نگهبان است.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل مابقی آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظرافت اسلامی و ملی خود رایانها و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قزنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir